

31 Ağustos 2016
GÜNLÜDÜR

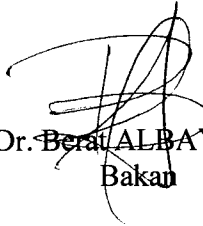
Sayı : 64272063-610-23337
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-3541)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 29.03.2016 tarihli ve 43452547-120.07-26966 sayılı yazısı.

Balıkesir Milletvekili Sayın İsmail OK' un tarafıma tevcih ettiği 7/3541 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim

Dr. Bera ALBAYRAK
Bakan

Ek :7-3541 Önerge Cevabı (3 sayfa)

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN İSMAİL OK'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/3541)**

Sorular 1, 2, 3:

Artvin ilimizin sınırları içerisinde bulunan barındırdığı bitki ve hayvan türleri itibari ile dünya literatürüne girmiş olan Cerattepe bölgesinde açılmak istenen altın arama madeninin doğaya telafisi olmayan zararlar vereceği bilinmektedir. Ayrıca maden ve petrol arama kanunundaki bazı maddelerin ülke menfaatlerimizin lehine olmadığı görülmektedir.

Bu konular ile ilgili olarak;

-Projenin uygulanmasında 50bin 300 ağacın kesileceği, proje sahasının tamamı mülkiyeti devlete ait verimli orman alanı içerisinde kalan Artvin Cerattepe'de açılmak istenen altın arama madenine ruhsat verilmesini doğru buluyor musunuz?

-Doğaya ve çevreye maddiyat ile telafisi olmayan zararlar verilmesine karşı uygulanacak cezai işlemin 6491 numaralı kanunun 23. maddesinin 2. fıkrasının (a)bendinde geçen "Tehlikeli fiil nedeniyle önemli ve tamiri mümkün olmayan bir hasar veya zarar verenler beş yüz bin Türk Lirası ile cezalandırılır" olmasını yeterli buluyor musunuz?

-Petrol kanunun 10. maddesinin 3.fıkrasında geçen yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının kullanım hakkının ruhsat sahibine verilmesini doğru buluyor musunuz? Bu kanun ile ülkemizde su kaynaklarımızın üzerinde kullanım hakkı bulunan kaç petrol arama şirketi vardır, bu şirketlerin üzerinde kullanım hakkı bulunduğu su kaynaklarımızın toplam büyüklüğü nedir?

Cevaplar 1, 2, 3:

Arama ruhsatlı sahalara 3213 sayılı Maden Kanununun 24. maddesine istinaden işletme ruhsatı düzenlenmektedir. 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna bağlı olarak çıkarılan yönetmeliklerde belirtilen şartlara uyulması ve mer'i mevzuat çerçevesinde diğer izinlerin alınması şartıyla madencilik faaliyetlerine müsaade edilmektedir. Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) sürecinde madencilik faaliyetleri ile ilgili olarak gerçekleştirilmesi planlanan projelerin ekonomik ve sosyal gelişmeyi engellemeyecek şekilde çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesini, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesini ya da çevreye en az zarar verecek şekilde alınacak önlemleri, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenmesini ve işletme öncesi, işletme sırası ve işletme sonrasını da içine alarak değerlendirilmesini, izlenmesini ve denetlenmesini kapsayacak şekilde faaliyetler planlanmaktadır. Ruhsat sahası için 3213 Sayılı Maden Kanununun 7 nci maddesi kapsamında alınması gereken Mülkiyet (Orman), GSM ve ÇED belgeleri alındıktan sonra Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM) tarafından İşletme İzni düzenlenmektedir

Tehlikeli fiil, 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu'nda "Petrol işleminin yapılmasında, bunların yapıldığı mahalde veya yakınında bulunan bir kimsenin ölümüne, sakatlanmasına veya sağlığının bozulmasına, çevrenin kirlenmesine Kültür ve Tabiat varlıklarının veya yerlerinin tahribine veya yok olmasına sebep olan veya olabilecek nitelikte bulunan bir fiil veya ihmali" şeklinde tanımlanmıştır. Ayrıca, Kanun'un 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında "Bu Kanuna göre yasaklanan fiiller, daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, bu madde hükümlerine göre idari para cezası ile cezalandırılır. Bu Kanuna göre idari para cezalarının veya idari yaptırımların uygulanması, bu Kanunun diğer hükümlerinin uygulanmasına engel oluşturmaz. Bu Kanuna göre verilen ceza ve alınacak tedbirler, diğer kanunlar gereği yapılacak işlemleri engellemez" hükmü yer almaktadır. Buradan da görüleceği üzere soruda bahsi geçen 500.000 TL tutarındaki idari para cezası yaptırımı, Türk Petrol Kanunu kapsamındaki faaliyetlerin gereği gibi ya da hiç yapılmadığı durumlar için düzenlenmiştir. Öte yandan, bu Kanun kapsamında idari para cezasının veya diğer idari yaptırımların uygulanması, ilgili diğer mevzuattan kaynaklanan idari ceza ve yaptırımların ayrıca uygulanmasına engel değildir.

Türk Petrol Kanunu'nun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında "Arayıcı veya işletmeci, arama veya işletme ruhsatı içindeki ve civarındaki arazide, üzerindeki kullanma hakkını almak ve diğer kanunların hükümlerine uyma şartları ile sondaj dâhil çeşitli yöntemlerle su aramak

BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN İSMAİL OK'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/3541)

ve bulunan suları kullanmak, mevcut suların kendi işlemleri için gerekli miktarını, başkalarının bu su üzerindeki haklarına tecavüz etmeden, kullanmak hakkına sahiptir.” hükmü yer almaktadır. Bu hüküm, sadece petrol faaliyetleri kapsamında yürütülen operasyon süresince kullanılması zaruri olan su kaynaklarının, ilgili diğer mevzuat hükümlerine de uyulması şartı ile petrol hakkı sahibine verilen bir hakkı düzenlemektedir. Bu itibarla; söz konusu petrol faaliyetinin yapılmasında kullanımı zorunluluk arz eden yer altı sularının operasyon için gerekli olan miktarı, başkalarının bu su üzerindeki haklarına tecavüz edilmeden hukuka uygun olarak petrol faaliyeti yapan şirketlere kullandırılmaktadır.

Soru 4:

-5177 sayılı kanunun 14. maddesi üzerine üretilen madenlerden alınacak devlet payının %4 ve %2 ile kısıtlandırılmasını doğru buluyor musunuz? Son 13 yılda ülkemizde üretilen madenlerden devletimizin aldığı %2 ve % 4 lük pay ve yabancı şirketlerin %96 ile %98 arasında elde ettikleri kazançlarının miktarı nedir?

Cevap 4:

Devlet hakkı ve özel idare payı *Madde 14 – (Değişik: 26/5/2004 – 5177/8 md.) (Değişik birinci fıkra: 10/6/2010-5995/8 md.) Devlet hakkı, ocaktan çıkarılan madenin ocak başındaki fiyatından alınır. (Ek fıkra: 10/6/2010-5995/8 md.; Değişik: 4/2/2015 – 6592/10 md.) Üretilen madenin hammadde olarak kullanılması veya satılması hâlinde, aynı pazar ortamında madenin işletmelerdeki tüvenan olarak ocak başı satışında uygulanan fiyat, ocak başı satış fiyatıdır. Madenlerden alınan Devlet hakkına esas olan emsal ocak başı satış fiyatı, bölgeler de dikkate alınarak her madene ait ayrı ayrı ve uygulandığı yıl için belirlenerek Genel Müdürlükçe ilan edilir. Ocak başı satış bedeli, ilan edilen emsal fiyattan daha düşük olamaz. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir... IV Grup madenlerden; altın, gümüş, platin, bakır, kurşun, çinko, krom, alüminyum ve uranyum oksit madenlerinden ekli (3) sayılı tabloda belirtilen oranlarda...olup bu hüküm kapsamında Devlet Hakkı alınmaktadır. 08.10.2015 tarihinde Maden Kanunun 14. Maddesinde yapılan değişiklikle Devlet Hakkı her madene ayrı ayrı uygulanmakta ve MİGEM tarafından ilan edilmektedir. Kanunun 14. Maddesinin e bendinde, madenlerin piyasa fiyatına bağlı olarak %2 ile % 16 arasında değişmektedir. Bu kapsamda en son devlet hakkı payları 18.02.2016 tarihinde maden kanununda yapılan değişiklikler çerçevesinde belirlenmiştir.*

Ülkemizde faaliyet gösteren yabancı şirketler ise; 3213 sayılı maden kanunun 6. Maddesi kapsamında “*Maden hakları, medeni hakları kullanmaya ehil T.C. vatandaşlarına, madencilik yapabileceği statüsünde yazılı Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarına göre kurulmuş tüzelkişiliği haiz şirketlere, ... verilir.*” Ülkemizde faaliyet gösteren yerli ve yabancı tüzel kişilerden ülkemiz ticaret kanunları, maden kanunu, ve diğer mevzuatlar kapsamında vergi, devlet hakkı, harç vb. tahsilatlar yapılmaktadır.

Soru 5:

-TPAO'nun bulgularına göre, Karadenizde 3 trilyon metreküp doğalgaz, on milyar varil petrol rezervi olduğu ve TPAO'nun bunları çıkarma planları üzerine TPAO'nun devlet adına petrol ve doğalgaz arama ruhsatlarının iptal edilmesi ve işletme hakkının elinden alınmasını doğru buluyor musunuz? Ruhsatların iptal edilmesinin ve işletme hakkının TPAO'nun elinden alınmasının altında iddia edildiği gibi yandaşlara rant sağlamak ve ülkemizi dışa bağımlı hale getirmek mi yatıyor?

Cevap 5:

Türkiye Cumhuriyeti'nde ham petrol ve doğal gaz kaynaklarının hızlı, etkin ve güvenli bir şekilde aranması, üretilmesi ve ekonomiye kazandırılması konularında sektörü evrensel

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN İSMAİL OK'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/3541)**

standartlarda yönlendirme ve denetleme görevi Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'ne (PİGM) aittir. Ruhsatların verilmesi, uzatılması, süresi ve düşürülmesi 30.05.2013 tarihinde kabul edilen ve 11.06.2013 tarihinde 28674 sayılı Resmi Gazete' de yayınlanarak yürürlüğe giren 6491 no.lu Türk Petrol Kanunu'nda açıklanmıştır. Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TP), süresi dolan ruhsatları için PİGM' den ya ek uzatım istemekte, ya da kendi isteğiyle bu alanları terk etmektedir. Benzer şekilde, TP, PİGM' den arama hedefleri doğrultusunda yeni ruhsat başvurusunda da bulunmaktadır. Bu konuda yetkili karar mercii, yukarıda da belirtildiği üzere, Türk Petrol Kanunu'nu uygulamakla yükümlü olan PİGM' dir.

TP, Nisan 2016 itibariyle Karadeniz'de toplam 29 adet ruhsata sahiptir. TP' nin Karadeniz'de elinde bulundurduğu tek işletme ruhsatı, Batı Karadeniz'in 12 mil sınırları içerisinde yer almaktadır. Söz konusu ruhsat alanında hali hazırda TP, Petrol Ofisi, Foinavon ve Tiway şirketleri ile bir ortaklık bulunmakta olup ruhsatta yer alan Akçakoca, Ayazlı ve Akkaya sahalarından gaz üretimi yapılmaktadır. Dolayısıyla Yeni Petrol Kanunu sonrasında, eski kanun döneminde alınıp da terk edilen herhangi bir işletme ruhsatı bulunmamaktadır.

TP uhdesinde bulunan 28 adet arama ruhsatının biri hariç tamamı 12 mil dışındaki derin deniz alanlarında bulunmaktadır. Anılan bu ruhsatlarda şu ana kadar her hangi bir ekonomik hidrokarbon keşfi yapılamamıştır. Karadeniz'de TP'nin sorumluluğunda bulunan ruhsatların hiç birisinin süreleri dolmadan iptal edilmesi ve işletme hakların TP'nin elinden alınması söz konusu değildir.